

6.11.2015

Valtiovarainvaliokunta / verojaosto
Eduskunta

Kommentteja hallituksen esityksestä 34/2015vp annettuihin lausuntoihin työkoneiden käyttämän kevyen polttoöljyn veron palauttamiseksi

Koneyrittäjien liitto ry:n sekä Bioenergia ry ovat esittäneet työkonepolttoaineiden verotuksen eriyttämistä lämmityspolttoaineista esimerkiksi luomalla veronpalautusjärjestelmä työkoneissa kulutetulle polttoaineelle.

Käsitteistä

Ajoneuvoissa, työkoneissa ja lämmityksessä käytetään polttoaineena öljynjalostuksen *keskitiskeitä*, joiden yleisnimitykset ovat dieselöljy ja kevyt polttoöljy. Dieselöljy on korkealuokkainen ajoneuvojen moottoreissa käytettäväksi tarkoitettu polttoaine. Kevyt polttoöljy taas on lähtökohtaisesti dieselöljyä, joka verotuksellista syistä tehty tunnistettavaksi (värjätty) väri- ja merkkiaineilla. Koska kevyt polttoöljy on värjättyä se voi olla EU:n lainsäädännön (energia-verodirektiivi) mukaan dieselöljyä lievemmin verotettua, mutta sitä saa käyttää vain lämmitykseen tai työkoneiden polttoaineena. Kevyestä polttoöljystä käytetään myös nimeä lämmityspolttoöljy, jolla tarkoitetaan laadultaan hieman dieselöljyä huonompaa tuotetta, jota ei suositella käytettäväksi varsinkaan uudempien työkoneiden (dieselmootoreiden) polttoaineena. Niin sanotulla moottoripolttoöljyllä tarkoitetaan laadultaan täysin dieselöljyä vastaavaa tuotetta, mutta koska se on tehty tunnistettavaksi, se on lievemmin verotettua kevyttä polttoöljyä, jota saa ja voi käyttää vain lämmitykseen tai työkoneiden polttoaineena. Kevyen polttoöljyn (värjätyn dieselöljyn) käyttäminen henkilö-, paketti-, linja- ja kuorma-autojen polttoaineena on kiellettyä ja taloudelliset seuraamukset ovat ankarat.

Kevyen polttoöljyn kulutus ja työkoneiden lukumäärä

Kevyen polttoöljyn kulutus on noin 1.700 miljoonaa litraa, josta erilaisten dieselkäyttöisten työkoneiden osuus on lähes puolet (noin 800 miljoonaa litraa). Teknologian Tutkimuskeskus VTT:n ylläpitämän TYKO 2014 Suomen työkoneiden päästömallin mukaan Suomessa on noin 460 000 ajettavaa dieselkäyttöistä työkonetta (traktoreita, pyöräkuormaajia, kaivinkoneita, trukkeja) sekä lähes 12 000 siirrettävää työkonetta.

EU:n lainsäädäntö

Energiaverotuksen perusteista ja polttoaineista kannettavasta vähimmäisveroista säädetään niin sanotussa energiaverodirektiivissä (2003/96/EY). Siinä on säädetty lämmityspolttoaineille ja työkonepolttoaineille omat vähimmäisverotasonsa, jotka ovat kevyelle polttoöljylle samat (2,1 senttiä litralta) molemmissa käyttötarkoituksissa. Siten lähtökohtaisesti energiaverodirektiivin mukaan lämmityksessä ja työkoneissa käytettävillä polttoaineilla voi olla kansallisesti erilaiset verotasot. EU-oikeudellisista syistä (energiaverodirektiivi ja EU:n valtiontuet) esi-

merkiksi eri työkoneiden polttoaineveroa ei voi porrastaa käyttötarkoitusten mukaan, vaan kaikkea työkonekäyttöä on kohdeltava yhdenmukaisesti.

Palautuksen tarkastelua

Suomessa kevyen polttoöljyn verotukseen on valittu malli, jossa sekä lämmityksessä että työkoneissa käytetyn kevyen polttoöljyn verotaso on sama. Syitä ratkaisulle on useita. Ensinnäkin Suomi on pinta-alaltaan suuri ja harvaanasuttu maa, johon erityyppisille polttoaineille oman ja kattavan jakelujärjestelmien luominen ja ylläpitäminen on erittäin kallista. Esimerkiksi dieselöljyn ja kevyen polttoöljyn kuljettaminen tai säilyttäminen samoissa säiliöissä ei mahdollista, sillä hyvin pienetkin määrät (jäämät tyhjässä säiliössä) merkkiainetta tekevät dieselöljystä käyttökelvotonta autojen polttoaineena. Lisäksi kevyen polttoöljyn osalta tilannetta hankaloittaa se, että samaa tuotetta (kevyttä polttoöljyä) voidaan helposti käyttää työkone- että lämmityspolttoaineena. Siten sen tosiasiallinen varmistaminen, että kevyttä polttoöljyä käytetään oikeaan tarkoitukseen (moottori tai lämmitys), olisi erittäin hankalaa.

Työkoneissa käytetyn polttoaineen veron alentamiseksi tarvittaisiin palautusjärjestelmä. Palautushakemusten käsittelyä, valvontaa, tarkastusta ja muuta toteuttamista varten tarvittaisiin Tullissa huomattavia henkilöstöresursseja. Eräissä muissa yhteyksissä tehdyissä selvityksissä on arvioitu, että noin 15.000 palautushakemuksen käsittely tarkoittaisi noin 20 henkilötyövuotta tullissa. Työkonepolttoöljyn veronpalautuksessa voidaan varovaisestikin arvioiden puhua moninkertaisesta, jopa kymmenkertaisesta henkilöstötarpeesta.

Työkonepolttoaineiden verotuki

Suomessa on eri yhteyksissä tarkasteltu verotukseen liittyviä tukia. Energiaverotuksessa yhdeksi suurimmaksi tueksi on useissa yhteyksissä arvioitu työkoneissa käytetyn polttoaineen saama veronalennus verrattuna muiden moottoreissa käytettävien polttoaineiden (moottoribensiini/dieselöljy) verotukseen. Tämän tarkastelun lähtökohtana on se, että kaikkien moottoreissa käytettyjen polttoaineiden tulisi olla samoilla kriteereillä verotettua. Vuoden 2016 talousarvioesityksessä dieselöljyn saama verotuki verrattuna moottoribensiiniin on noin 460 miljoonaa euroa. Tämä tuki kohdistuu kuorma- ja linja-autoihin. Henkilöautot eivät saa edellä mainittua verotukea, koska niiltä kannetaan käyttövoimaveroa (noin 280 miljoonaa euroa) tasapainottamaan dieselöljyn alempaa verotaso verrattuna moottoribensiiniin. Samalla tavalla laskettuna työkoneiden käyttämän polttoaineen lasketaan saavan vuoden 2016 verotasoilla noin 480 miljoonan euron vuotuisen verotuen. Mikäli työkoneiden käyttämän polttoaineen vero alennettaisiin vielä esimerkiksi EU-minimiin, tarkoittaisi se noin 150 miljoonan euron suuruisia lisäverotukea työkonepolttoaineelle ja samalla 150 miljoonana euron verotuottojen vähennystä, jotka pitäisi jollain toimenpiteillä tasapainottaa valtion talousarviossa.

Lisäksi arvioitaessa ehdotettua kevyen polttoöljyn veronkorotuksen vaikutusta niin öljylämmittäjille kuin työkonekäyttäjille, tulee huomioda se, että niin raaka-öljyn kuin öljytuotteiden maailmanmarkkinahinnat ovat puolittuneet viimeisen vuoden aikana, jonka seurauksesta esimerkiksi kevyen polttoöljyn verollinen kuluttajahinta on Öljy- ja biopolttoainealan tilastojen mukaan alentunut vuodessa noin 100 sentistä litralta noin 78 senttiin litralta. Siten kevyen polttoöljyn käyttökustannukset ovat alentuneet huomattavasti vuoden aikana.

Fossiilisen kevyen polttoöljyn veron alentaminen työkonekäytössä ei ole myöskään linjassa hallituksen tavoitteen kanssa parantaa energiatehokkuutta, edistää biopolttoaineiden käyttöä sekä vähentää öljyn tuontia ja kulutusta.

Kun otetaan huomioon kevyen polttoöljyn verotusjärjestelmän kokonaisuus, palautusjärjestelmään liittyvät hallinnolliset ja valvonnalliset kysymykset, alennuksen valtiontaloudelliset vaikutukset, hallituksen energia- ja ympäristöpoliittiset tavoitteet sekä se, että kevyen polttoöl-

jyn hinta on laskenut merkittävästi vuoden aikana, ei valtiovarainministeriö näe tarpeelliseksi kevyen polttoöljyn veron alentamista työkonekäytössä.

Lainsäädäntöneuvos

Leo Parkkonen